

ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ
ПОД ТЪМНИ НЕБЕСА

chitanka.info

ЧЕРНА ПЕСЕН

*Аз умирам и светло се раждам —
разнолика, нестройна душа,
през деня неуморно изграждам,
през нощта без пощада руша.*

*Призова ли дни светло-смирени,
гръмват бури над тъмно море,
а подиря ли буря — край мене
всеки вопъл и ропот замре.*

*За зора огнеструйна копнея,
а слепи ме с очите си тя,
в пролетта като в есен аз крея,
в есента като в пролет цъфтя.*

*На безстрастното време в неспира
гасне мълком живот неживян,
и плачът ми за пристан умира
низ велика пустиня развян.*

ПОБЕДЕН

*Аз пак съм сам и пак ридай
в сърце нестихналата жсал
по радости невкусени,
по недостигнат роден край,
в калта захвърлен идеал
и блянове покрусени.*

*Подирил ясни висини,
в блата разтленни паднах аз
след горско поражение,
и ето кретат слаби дни —
и в секи техен лъх и час
звучи себепрезрение.*

ЛЪСТ

*При всяка извивка неволна
на моя стремителен път,
пресрещаш ме хищно-разголена
с цветята на своята плът.*

*Почивка за пътници морни,
за бодри — коварна вълна,
в скрижалите твои разтворени
аз гибел прочитам, жена!*

*Властта ти на демони власт е,
в гласа ти заплаха трепти,
че в сока на светло причастие
отрова си капнала ти.*

*Венците на пролети китни
ще свехнат, насипани с прах,
а с тях и мечтите, покитени
в раздола на смъртния грях.*

*И в глухия мрак ще възстане —
над сипеи страшна луна —
скръбта пред велико познание,
ала и пред гибел, жена!*

*При всяка извивка неволна
на моя стремителен път,
не спирай ме хищно-разголена,
рабиньо на жадната плът!*

КРЪСТОПЪТ

*Аз помня кръстопът в поля безбрежни,
там с гордо пълновластие Нощта
от всички зли покраища в света
на пир извика вихрите метежни.*

*От юг потръгна неброима рат,
от север друга с тътен се зададе
и пламнаха сред облачни грамади
усмивките на ужаса злорад.*

*Аз помня вик, ту сдавен, ту издигнат
безсилно сред тържествения рев,
там пътник на смъртта пред черний зев
ридаеше, от бурята настигнат.*

*И може би (през рани спомням аз!)
то беше бурята на мойта мъка,
нависнала стоглава и сторъка
над моя свят в един безумен час.*

*Аз помня как утихна нейний пламък,
като заря на угасен пожар,
и помня, че от моя скъп олтар
не бе остало камък върху камък.*

*Сега понел надежи-мъртвеци,
спасен, аз бродя из пустини снежни
и своята мощ и пролетни венци
сънувам в полунощи безнадеждни.*

СВЕТЛА ВЯРА

*За старий свят настават сетни дни;
разкъсват се верига след верига —
и над самите му развалини
на правдата олтарът се въздига.*

*Отлита непрогледна тъмнина,
огрява слънце сънни небосклони.
И гордо вее своите знамена
безбройна рат, безбройни легиони.*

*В очите утрени лъчи горят,
не ги смуцава страх от тъмни срещи,
че пред сдружената им сила мрат
нагнет и мъка сенките злоещи.*

*Намериха те търсения брод
и виждат бряг във пурпурна позлата...
О, светла вяра в новия живот,
как сгряваш и повдигаш ти сърцата!*

РАЗЯЖДА ГЪРДИТЕ МИ КЪРВАВА РАНА...

*Разяжда гърдите ми кървава рана,
отпуцат се в немоц ръце...
А в целия свят ти едничка остана
най-скъпа за мойто сърце...*

*Дойди, успокой ме, дойди — утеша ме,
нерадостен път ме сломи;
сияние дневно е твоето име,
а моето — нощни тъми...*

*Живота бездушен ме люто измами,
крилата ми светли скова
и с клетви и вопли сред пропастни ями
наведох аз горда глава.*

*А някога слънчевий блясък обичах,
сънувах победни борби
и в страстно безумье се страстно увличах
сред екнали бойни тръби.*

*Но рано сподвиха ме скърби без име,
нерадостен път ме сломи;
дойди — успокой ме, дойди — утеша ме,
ден дай ми в среднощни тъми.*

*Че зее в гърдите ми кървава рана,
отпуцат се в немоц ръце,
а в целия свят ти едничка остана
най-скъпа за мойто сърце.*

АЗ ГОРД НАПУСКАХ ТВОЙТА МИРНА СТРЯХА...

*Аз горд напусках твойта мирна стряха
и тръгнах в нови пътища световни,
че нови сили в моя дух изгряха —
за теб размирни, смели и греховни.*

*Теб блазнаха те къшеи оскъдни
на жалка корист жалките услади,
мен — светлината на победи бъдни
и трепета на сили вечно млади.*

*Без дом — аз срещам бурята с тревога,
но свято пазя своите скрижали.
И да се върна пак при теб не мога,
че ний едва ли бихме се разбрали.*

*Спи, тихо спи в забрава безметежна
и опрости ми, вест дочул за мене,
тъй както съннатаскала прибрежна
на свойте чайки светло окрилени.*

В ТЪМНИЦАТА

*О, неволя — да крееш
на неволите раб,
да възпламеняваш и тлееш —
ту всесилен, ту слаб.*

*Тук обжегнат от зноя,
там помръзнал в студа,
надломяван от своя
и от чужда вражда.*

*Да тъгуваш по скрити,
неизгрели слънца,
сам понесъл тъгите
на милиони сърца.*

*Като воин в тъмница
да не можеш — пленен,
да развържеш десница
в гняв безумно-свещен.*

СПИ ГРАДЪТ

*Спи градът в безшумните тъми.
На нощта неверна верен син,
бродя аз — бездомен и самин —
а дъждът ръми, ръми, ръми...*

*Трепнали край черните стени,
стъпките размерено кънтят
и след мен невидими вървят
жалби за преминалите дни.*

*Образът на милото дете,
нявга озарило моя праг,
в спомена възкръсва — чист и драг —
и скръбта расте, расте, расте...*

*Тя дойде — дете — с пробуден жар,
с пламенна усмивка на уста,
но възжаждал вечна красота,
аз отвъргнах тленния ѝ дар.*

*Миналото — ах, остана то
тъмен край от скърби заледен
и оттам отпраща тя към мен
своя скръбен вик: защо, защо?*

*Спи градът в безшумните тъми.
На нощта неверна верен син,
бродя аз — бездомен и самин,
а дъждът ръми, ръми, ръми...*

ДАЛЕЧ

*Далеч над мъртвите гори погледна мъртвата луна
и пред очите ми разкри скръбта на тиха равнина.*

Напразно дирят път очи, напразно чака жаден слух

—

*просторът царствено мълчи — навеки сляп, навеки
глух.*

*Понявга само тръпен хлад разбужда сънните треви
и някой страшен и злорад слова загадъчни мълви.*

*Аз дигам сепната глава, сърце ми свиват страх и
мраз.*

Потръпвам, спирам се, зова и мре без ехо моят глас.

*Като лампада в мъртъв храм погледна мъртвата
луна —*

и аз бях слаб, и аз бях сам, сред пълна с бури тишина.

МОЛИТВА

*Сложи ръка на мойте устни,
когато, морна да блуждае,
крила душата ми отпусне
и безутешна възроптае;
сложи ръка и запази ме!
Да не надвие скръб безмерна,
и в гняв, и в горест твойто име
с похулни думи да зачерна!*

ТИ СМЪТНО СЕ МЯРКАШ...

*Ти смътно се мяркаш
из морната памет,
кат бродница сънна
в бездънна гора —
аз тръпна след тебе
и тръпно ме мамят
в мъглите вечерни
две черни пера.*

*След сетната среща
да срещна забрава,
подемах се, падах
и страдах навред.
Нощта ме разлюби,
денят отминава,
ни радост донесъл,
ни весел привет.*

*И ето, погребал
в тъга непобедна
надежди и младост
в безрадостен склеп —
аз гасна, аз гасна
с утеха последна —
на спомена в здрача
и плача за теб.*

НА ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ

*На робска нощ под свода черен,
за участ царствена роден,
кат слънце тръгна ти — уверен,
към подвига на своя ден.*

*И хвърли зрак в предел безплоден,
де гаснат болно лъч по лъч,
де всеки трепет благороден
замира в кипналата злъч.*

*Там тма слепци обезумели
към теб похулен рев изви —
презрений хищно те прицели
и нищият те уязви.*

*Но, жрец и воин на живота,
ту благ, ту огненожесток,
ти горд възлезе на Голгота
и не отрече своя Бог.*

*Сам си съдбата изпревари
и там, де нявга на скръбта
димяха черните пожари,
днес светят мощ и красота.*

*Че ден за химни ти дочака,
дочака жътва в своя ден —
и като слънце слезе в мрака,
от блясък царствен озарен.*

САМОТНИЦИ

*Самотен бор на върха — страж забравен,
терзан от буря и горен от жажда,
аз чух възрадван твоя стон сподавен
в часа, когато бурята се ражда —
и върна ли се нявга в праховете
на силний град и в гмежа сам остана,
утешно твоят спомен ще ми свети
и ще успива всяка нова рана.*

*Че в свойта горда мъка аз ще зная
и друга мъка, други стон сподавен,
пронесен и затихнал сам в безкрая,
самотен бор на върха — страж забравен!*

ДА СЕ ЗАВЪРНЕШ В БАЩИНАТА КЪЩА...

*Да се завърнеш в бащината къща,
когато вечерта смирено гасне
и тихи пазви тиха ноц разгръща
да приласкае скръбни и нещастни.
Кат бreme хвърлил черната умора,
що безутешни дни ти завещаха —
ти с плахи стъпки да събудиш в двора
пред гостенин очакван радост плаха.*

*Да те присрещне старата на прага
и сложил чело на безсилно рамо,
да чезнеш в нейната усмивка блага
и дълго да повтаряш: мамо, мамо...
Смирено влязъл в стаята позната,
последна твоя пристан и заслона,
да шъпнеш тихи думи в тишината,
впил морен поглед в старата икона:
аз дойдох да дочакам мирен заник,
че мойто слънце своя път измина...*

*О, скрити вопли на печален странник,
напразно спомнил майка и родина!*

ПРОЛЕТ

*Разнасят се облаци черни,
топи се последният лед
и светлата пролетна радост
прониква, пробужда навред.*

*Грей над нас, възшебна пролет
с прояснени небеса!
Мир от теб сърцата молят,
както розите — роса.*

*Тя иде, с венец ароматен
окичила свойто чело,
и в наште поля и долини
лъхти с благодатно крило.*

*Дай след сълзите забрава,
нови дни за мирна слава,
нови дни за мирна слава,
възвести на родний край!*

*На бурни виелици зимни
последният отглас замря
и в края на робската мъка
свобода и радост изгря.*

СЪНЯТ НА ГЕРОЯ

*Врагът отстъпи, млъкнаха гърмежи,
димът вечерний ветрец разпиле,
очите морни сладък сън замрежи
и пак утихна бойното поле.*

*И той задряма в миг и засънува,
на своята пушка наклонил глава,
и стори му се, майка си че чува,
че му нашепва сладостни слова:*

*— Не бой се, сине мой, от враговете,
макар и в боя ти да паднеш пръв —
за отмъщение роден край зове те
пет века ръсен със невинна кръв.*

*Ако загинеш — загини достоен,
ако се върнеш, знай, че цял народ
ще слави вечно своя верен воин,
за него сложил своя млад живот!*

*Тя пак замлъкна. Той простря десница
да я презърне — но за миг откри
очи — в небето грееше денница
и сипвахасе румени зари.*

*Тръбите пак тревога затръбиха...
И стана бодър, и в ужасний бой
падна на устни със усмивка тиха,
тъй както пада всеки смел герой.*

НОЩЕН ЧАС

*Дали налегна буря тъмни клони,
в горите безнадежден сън заспали
след ужасите на размирен ден?*

*Дали под притаени небосклони
светкавица-сретница се запали
и гине пътник, с огън ограден?*

*Дали скала се в бездна не отрони,
зъл бродник за безкръстен гроб пожали
и тръгна да го дири ужасен?*

*О, нощ на поруганите корони,
о, нощ на поруганите скрижали,
самотна, безнадеждна, бди над мен!*

ГОРА

*Накрай полето, дето плавно излъчва слънцето
стрели*

*и в марни валози потокът с вълни приспивни ръмоли,
меда на отдиха стаила дълбоко в девствени недра,
виши колони непреклонни успокоената Гора.*

*Там дремят приказки старинни, там тае звънка
тишина*

*и в безответните ѝ скути, като вълна подир вълна,
заглъхват хоровете страстни на многогласното
поле*

*и подслон верен в час вечерен намират морните
криле.*

*И знае пътникът отруден, че в презноц тръпните
листа*

*с участен ромон ще му спомнят на миналото
повестта,*

*в зори низ глъхнали присои, далек от полски прах и
дим,*

*пред него повтор ще въстава животът ласкав и
любим,*

а денем, лик когато свежда над примирената вода

—

*ще вижда прежните копнежси там мъдро спящи
навсегда.*

*Че дълги дни към хубост върна в набег безцелен
устремен*

*той вред в полето е настигнал следите на предвечна
тлен*

*и сам е свърнал — на Гората в съкровищните
самоти,*

*последна радост да изведа, последна скръб да
приюти...*

*Накрай полето, дето плавно излъчва слънцето
стрели*

*и в марни валози потокът с вълни приспивни ръмоли,
меда на отдиха стаила дълбоко в девствени недра —
виши клони непреклонни успокоената Гора.*

АЗ ИСКАМ ДА ТЕ ПОМНЯ ВСЕ ТАКА...

*Аз искам да те помня все така:
бездомна, безнадеждна и унила,
в ръка ми вплела пламнала ръка
и до сърце ми скръбен лик склонила.
Градът далече тръпне в мътен дим,
край нас, на хълма, тръпнат дървесата
и любовта ни сякаш по е свята,
защото трябва да се разделим.*

*„В зори ще тръгна, ти в зори дойди
и донеси ми своя взор прощален —
да го припомня верен и печален
в часа, когато Тя ще победи!“
— О, Морна, Морна, в буря скършен знак,
укрий молбите, вярвай — пролетта ни
недосънуван сън не ще остане
и ти при мене ще се върнеш пак!*

*А все по-страшно пада нощ над нас,
чертаят мрежа прилепите в мрака,
утеха сетна твойта немощ чака,
а в свойта вяра сам не вярвам аз.
И ти отпущаш пламнала ръка
и тръгваш, поглед в тъмнината впила,
изгубила дори за сълзи сила. —
Аз искам да те помня все така...*

ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЕ

*В зори разискрен, брачный пир угасна
на морна вечер в тихите вълни,
и над сърца ни бог на жажда властна
крила широки властно наклони.*

*И мълком влезли в сънните покои,
де други пир ни готвеше нощта,
сами свалихме ний венците свои
и смутно спряхме — жад и нагота!*

*Той, властен и весталка да прелъсти,
пристъпи — и не сетих аз кога
вя сладък пламък в самите ми пръсти,
впил в огнен обръч моята снага.*

*Аз чух възтожни устни да се впиват
по мойте бели свежи колена,
и вопли пламенни да ме заливат
като вълната — пламенна вълна.*

*И в буйно пожеланье взор извила,
в кръвта си чула химна да звучи,
аз паднах нежна — и със сетна сила
протегнах устни и закрих очи.*

*Когато сепнах клепки уморени,
по устните ми лепнеше нектар,
и бледен дим се виеше над мене,
като над новоосветен олтар.*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.